

**Постійному представнику
МВФ в Україні**

пану Жерому Ваше

вул. Кловський узвіз 5,
01021, м. Київ

Вих. № 3635-24/11
від 24.11.2016р.

*Щодо законопроекту
№ 3132-д*

Шановний пане Ваше!

Користуючись нагодою, висловлюємо Вам свою повагу і бажаємо успіхів у професійній діяльності.

Асоціація «Незалежна асоціація банків України» (далі – НАБУ), яка представляє переважну більшість банківської системи України, просить Вас звернути увагу на проект Закону України «Про внесення змін до деяких Законів України (щодо підвищення ефективності процедур банкрутства)», реєстраційний № 3132-д (далі – законопроект), адже регулювання правовідносин у процедурі банкрутства має надзвичайно велике значення для банківської системи та економіки країни в цілому.

Основною проблемою діючого Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» на сьогоднішній день є колосальна можливість для зловживань в процесі продажу майна в процедурі банкрутства: процедура продажу непрозора, неконтрольована, рішення щодо умов продажу майна приймаються без участі кредиторів.

Законопроект № 3132-д внесено на розгляд Верховної Ради України (далі – ВРУ) 21.10.2016р. за результатом доопрацювання Комітетом ВРУ з питань економічної політики законопроекту № 3132 до повторного першого читання. Зазначаємо, що редакція даного законопроекту не враховує жодної пропозиції, що були розроблені протягом 2016 року в рамках робочої групи при Міністерстві юстиції України за участі авторів законопроекту № 3132, представників Міністерства та професійної спільноти: НАБУ, Центру комерційного права, Асоціації правників України, суддів Вищого господарського суду України, арбітражних керуючих.

На нашу думку, законопроект № 3132-д потребує суттєвого доопрацювання, оскільки запропоновані даною редакцією норми не вирішують існуючих прогалин законодавства у сфері банкрутства, які використовуються ліквідатором, боржником/пов'язаними особами для

зловживання правами в процедурі банкрутства. Натомість, окремі норми законопроекту обмежують права кредиторів ще більше, ніж діюча редакція Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» (надалі – Закон про банкрутство).

Так, Єдина норма Закону про банкрутство, яка хоча б трохи захищає права кредиторів в подібній процедурі продажу майна, це пункт 4 ст. 42, яким передбачено що: «Продаж майна банкрута, що є предметом забезпечення, здійснюється в порядку, передбаченому цим Законом, виключно за згодою кредитора, вимоги якого воно забезпечує». При цьому дана норма передбачає отримання ліквідатором згоди лише на продаж заставного майна, і це не стосується майна, яке не перебуває в заставі, крім того потрібна лише згода на продаж, без погодження ціни майна, організатора торгів, розміру уцінки майна і т.п. У разі, якщо забезпечений кредитор не дав своєї згоди на продаж майна, замість нього це може зробити суд.

Запропонована редакція Законопроекту № 3132-д жодним чином не виправляє ситуацію з процедурою продажу майна банкрута, навіть більше того погіршує ситуацію. Так, ст. 42 щодо отримання ліквідатором згоди на продаж заставного майна законопроектом пропонується взагалі виключити. Також пропонується дозволити знижувати ціну в ході торгів вже на перших торгах (зміни до статей 64 та 66). Тобто, продати майно за безцінь стане ще простіше.

При цьому, аргументи авторів законопроекту щодо того, що погодження затягує процедуру продажу, і що ринок сам сформує справедливу ціну майна, не витримують критики. Ринок не сформує справедливу ціну при проведенні торгів у підвалі, за нікому невідомою адресою (таких прикладів є дуже багато). І мета процедури банкрутства: погасити, як найбільшу частину кредиторських вимог, а не швидко продати майно боржника за безцінь.

Банківські установи, як національні так і з іноземним капіталом, одноголосно заявляють, що при відсутності працюючих механізмів захисту прав кредиторів та повернення виданих кредитних ресурсів, в Україні неможливе відновлення кредитування.

Тому, враховуючи прогнозовані негативні наслідки законопроекту № 3132-д та погіршення у результаті його прийняття захисту прав кредиторів у процедурах банкрутства, банківська спільнота не може наразі підтримати цей проект закону.

У зв'язку із цим, 08.11.2016р., 11.11.2016р. та 15.11.2016р. в офісі НАБУ та Центрі комерційного права відбулися робочі зустрічі із представником місії Міжнародного Валютного Фонду в Україні Шандою Маріною ДеЛонг, а також представниками Міністерства юстиції України, Комітету ВРУ з питань економічної політики, Асоціації правників України з обговорення законопроекту №3132-д.

У результаті тривалих дискусій досягнуто домовленості про необхідність невідкладного створення при Комітеті ВРУ з питань економічної політики робочої групи, яка доопрацює редакцію законопроекту № 3132-д.

Було погоджено основні концептуальні моменти, які потребують урахування у законопроекті №3132-д:

1) продаж майна банкрутів виключно через єдину електронну систему, створену на принципах системи державних закупівель ProZorro;

2) обов'язкове погодження ліквідатором ціни та умов продажу незаставного майна з комітетом кредиторів, а заставного майна із забезпеченим кредитором. Під згодою розуміється право кредиторів визначати:

- початкову вартість майна;
- мінімальну вартість, до якої може знижуватись початкова вартість, якщо аукціон проводиться на пониження;

- крок аукціону;
- формувати лоти.

3) надання права забезпеченому кредитору отримати у власність в рахунок погашення своїх кредиторських вимог заставного майна в разі, якщо воно не було продане в ході трьох аукціонів. У такому випадку майно приймається у власність кредитора за початковою вартістю майна на третьому аукціоні. Вимоги такого кредитора погашаються в розмірі вартості, за яку майно приймається у власність.

4) у разі перемоги забезпеченого кредитора у торгах з продажу заставного майна оплата за майно здійснюється шляхом взаємозаліку, при умові компенсації витрат на організацію охорони та продажу майна;

5) визначити обов'язок арбітражного керуючого (керуючого санацією, ліквідатора) погоджувати з забезпеченим кредитором охоронну компанію, яка забезпечуватиме охорону заставного майна, а також суб'єкта оціночної діяльності для проведення оцінки заставного майна. Арбітражний керуючий (керуючий санацією, ліквідатор) зобов'язаний залучити рекомендовані забезпеченим кредитором охоронну компанію та СОД. При цьому, оплата послуг охоронної компанії та СОД в такому випадку здійснюється забезпеченим кредитором.

Сподіваємося, що ці пропозиції будуть враховані у законопроекті № 3132-д ще до I читання. Збалансована редакція законопроекту полегшить його проходження у ВРУ, зі своєї сторони НАБУ забезпечить максимально можливу підтримку законопроекту за умови його доопрацювання та усунення ризиків, які негативно вплинуть на права кредиторів у процесах банкрутства.

На думку банківської спільноти, запропоновані вище концептуальні положення усунуть недоліки чинного Закону про банкрутство та забезпечать збалансоване регулювання правовідносин у сфері банкрутства. Ці пропозиції направлені на вдосконалення національного законодавства в рамках домовленостей України з Міжнародним валютним фондом, закріплених у Меморандумі про економічну і фінансову політику згідно Листа про наміри Уряду України і Національного банку України до Міжнародного валютного фонду від 01.09.2016р. (пункт 20 Меморандуму).

Банківська спільнота переконана, що належне доопрацювання законопроекту № 3132-д є дуже важливим, адже від реалізації його положень буде залежати не тільки захищеність позиції та прав кредитора, але

й ефективність механізму відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом.

Банківське співтовариство висловлює Вам вдячність за підтримку та сприяння в усуненні недоліків нашого національного законодавства з ціллю впровадження ефективних механізмів процедури банкрутства.

Сподіваємось на успішне продовження співпраці з Вами.

З повагою

Виконавчий директор

О.А. Коробкова

*Вик. Богатих І.В.
тел. 300-10-15, 050-542-84-06,
e-mail: i.bogatykh@nabu.org.ua*